

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

กิตติ ศรีลาธรรม

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2568

THE PARTICIPATION IN COMMUNITY DEVELOPMENT OF THE PEOPLE IN HUNTRA SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE, AYUTTHAYA PROVINCE

BY

KITTI SRILATHAM

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENTS FOR

THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION

INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2025

ใบรับรองการศึกษาค้นคว้าอิสระ
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรังสิต

เรื่อง **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

THE PARTICIPATION IN COMMUNITY DEVELOPMENT OF THE PEOPLE IN HUNTRA SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, AYUTTHAYA PROVINCE

โดย กิตติ ศรีลาธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต อนุมัติให้นับวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2568

.....
(ดร.เฉลิมพร เย็นเยือก)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....ประธานกรรมการสอบ
รศ.ดร.จุมพล หนิมพานิช

.....กรรมการ
รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา
รศ.ดร.จีระ ประทีป

ลิขสิทธิ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเนื่องจากผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานหลายฝ่าย จนทำให้สามารถดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช และคณะกรรมการสอบ และ คณาจารย์ทุกท่าน อันได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระ ประทีป รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ดร.วีระยุทธ โชคชัยมาดล และ ดร.เฉลิมพร เย็นเยือก ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต และรองคณบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะที่ได้กรุณาชี้แนะงานวิจัยสำเร็จอย่างมีคุณค่า ให้คำปรึกษาแนะนำ รวมถึงการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และดูแลเอาใจใส่อย่างดีตลอดระยะเวลาของการศึกษาและการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี ทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณค่ามาประกอบการดำเนินการวิจัยให้สำเร็จได้อย่างมีคุณค่า ผู้วิจัยซาบซึ้งใจเป็นอย่างมาก หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ ณ ที่นี้

กิตติ ศรีลาธรรม

ผู้วิจัย

6704807	:	กิตติ ศรีลาธรรม
ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	:	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หลักสูตร	:	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	รศ.ดร.จีระ ประทีป

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชน 2) เปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชน และ 4) เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณา ได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.06) โดยการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$= 4.08) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X}$= 4.07) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$= 4.01) 2) ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.07) 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนไม่ต่างกันในทุกปัจจัย 3) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (r = .825) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่สำคัญคือ ผู้นำ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนได้รับทราบถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และ สร้างช่องทางการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงประชาชนในชุมชนได้อย่างถั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และ ควรดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของประชาชนในพื้นที่ เพื่อประชาชนได้รับประโยชน์สูงที่สุดและเป็นชุมชนเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

(การศึกษาค้นคว้าอิสระมีจำนวนทั้งสิ้น 75 หน้า)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาชุมชน, องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

6704807	:	Kitti Srilatham
Independent Study Title	:	The Participation in Community Development of the People in Huntra Subdistrict Administrative Organization, Ayutthaya Province
Program	:	Master of Public Administration
Independent Study Advison	:	Assoc.Prof. Chira Prateep, Ph.D.

Abstract

The objective of this study were to 1) study the level of people participation and performance of community development 2) compare the level of performance of community development categorized by personal factors 3) study the relation between people participation and performance of community development and 4) to recommendations on the guidelines for participation in community development in Huntra Subdistrict Administrative Organization, Ayutthaya Province. Used by quatitative method, collected data by questionaires from 120 samples. Analyzed data by descriptive statistic; mean ($\bar{X}$) and standard deviation (SD) and Inferential statistics.

The results showed that; 1) the overall level of people participation was at a high level ($\bar{X}$= 4.06), each aspect by sorting by highest to lowest, participation in Utilization ($\bar{X}$= 4.08) participation in implementation ($\bar{X}$= 4.07) participation in planning at the lowest level ($\bar{X}$= 4.01) 2) the different personal factors was not different from performance of community development 3) the level of relation between people participation and performance of community development at the high level (r=.825) at the significant level 0.01 4) the recommendations the guidelines for participation in community development in Huntra Subdistrict Administrative Organization, Ayutthaya Province were the executive or relevant organization should be organized to allow people to be aware of the community development plan and set the appropriate date. The aspect of operations; there should provide opportunities for people to participate in operations or activities; design activities that promote the development of people's potential. The aspect of follow-up and evaluation; there should prepare the report for performance to explain to the public and present the results through social media for easy monitoring. The aspect of benefit; there should carry out various tasks or projects in accordance with the needs of the people.

(Total 75 pages)

Keywords: Participation, Community Development, Huntra Subdistrict Municipality

สารบัญ

		หน้า
กิตติกรรมประกาศ		**ก**
บทคัดย่อภาษาไทย		**ข**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**ค**
สารบัญ		**ง**
สารบัญตาราง		**ฉ**
สารบัญรูป		**ฌ**
บทที่ 1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
	1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
	1.4 ขอบเขตของการศึกษา	6
	1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
	1.6 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย	7
	1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2	**แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**9**
	2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	9
	2.2 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	18
	2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3	**ระเบียบวิธีวิจัย**	**28**
	3.1 ขอบเขตการศึกษา	28
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	31

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 4	**ผลการวิจัย**	**34**
	4.1 สรุปผลข้อมูลส่วนบุคคล	34
	4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	37
	4.3 สรุปผลการวิเคราห์ข้อมูลระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	43
	4.4 ผลการเปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	44
	4.5 สรุปผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	58
บทที่ 5	**สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ**	**60**
	5.1 สรุปผลการศึกษา	60
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย	64
	5.3 ข้อเสนอแนะ	68
	5.4 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	69
บรรณานุกรม		**70**
ประวัติผู้วิจัย		**75**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนหมู่บ้านและจำนวนประชากรในเขตพื้นที่ตำบลหันตรา	29
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ	35
4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ	35
4.3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาชีพ	36
4.4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการศึกษา	36
4.5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	37
4.6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการวางแผน	37
4.7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการดำเนินงาน	38
4.8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการรับผลประโยชน์	40
4.9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการประเมินผล	41
4.10	ผลสรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา	42
4.11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	43
4.12	ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ	45
4.13	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.14	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ	47
4.15	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา	49
4.16	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	50
4.17	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	52
4.18	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	53
4.19	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์กับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	54
4.20	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	56
4.21	สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	57

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2.1	องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	19

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การกำหนดนโยบายการบริหารประเทศ ผ่านระบบกลไกตามระบบรัฐสภา มีการใช้อำนาจหลักของประเทศ คือ อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดคุณค่าในการบริหารประเทศชาติให้เข้มแข็ง อย่างยั่งยืน โดยการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผ่านการใช้อำนาจในระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการได้บรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนพัฒนาประกอบอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหน่วยงานสำคัญที่กล่าวได้ว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งหรือเป็นกลไกสำคัญหนึ่งของหน่วยงานภาครัฐ ที่ต้องนำนโยบายไปปฏิบัติให้สอดคล้องกันในทุกระดับ ทั้งหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง หน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค จนถึงหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงเป้าหมายสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในทุกฉบับที่ผ่านมาแล้วนั้น จะพบว่าเป้าหมายสำคัญที่ได้ระบุไว้อย่างต่อเนื่อง คือ การที่หน่วยงาน ภาครัฐต้องดำเนินการพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการกระจายอำนาจและสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชน โดยเฉพาะในการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนในมิติด้านการพัฒนาในระดับต่างๆ ตั้งแต่ การพัฒนาประเทศ การพัฒนาสังคม การพัฒนาชุมชน เป็นเป้าหมายสำคัญที่ภาครัฐเน้นให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น ดังปรากฏในข้อมูลของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวง มหาดไทย (2568) ที่ได้เสนอทิศทางการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ภายใต้แผนฯ ระยะ 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570 ที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง และเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน เพื่อให้ชุมชนมีวิถีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม และวิธีการคิดที่เข้าใจและเข้าถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง โดยได้มีการกำหนดจุดยืน และ ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning) ที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) การเตรียมความพร้อมและพัฒนาชุมชน รองรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อหนุนเสริมการพลิกโฉมประเทศไทย ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว 2) การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากสร้างคุณค่าในชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อการ

พึ่งตนเอง ฟังกันเอง และเดินหน้าการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั่วทั้งประเทศ 3) การบริหารจัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนของประเทศให้เป็นระบบเกิดห่วงโซ่ คุณค่าทั้งระดับพื้นที่ จังหวัด ภาค และประเทศที่เข้มแข็ง มีพันธสัญญาของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่างชุมชนกับชุมชน ชุมชนกับประเทศ ชุมชนกับภูมิภาคอาเซียน และชุมชนกับนานาชาติ และ 4) การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญ ความทันสมัย ภาพลักษณ์ บทบาทใหม่ ของกรมการพัฒนาชุมชนและบุคลากร สู่องค์กรนวัตกรรมแห่งอนาคต ที่มีสมรรถนะสูง

จากทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนดังกล่าว สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ที่ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญด้านการพัฒนาชุมชน ที่สรุปได้ว่า 1) ชุมชนต้องความเข้มแข็ง 2) ชุมชนต้องปลอดภัย 3) ชุมชนต้องสงบเรียบร้อย 4) หน่วยงานภาครัฐต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเข้มแข็ง และ 5) พื้นที่ภูมิภาคและพื้นที่เศรษฐกิจจะต้องมีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีกรมการพัฒนาชุมชน และ หน่วยงานภาครัฐในทุกระดับ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามบริบทในพื้นที่ ที่มีสถานการณ์ สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันมาใช้เป็นสารสนเทศประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกัน อันจะทำให้เป้าหมายการพัฒนาชุมชนได้สามารถบรรลุผล ก่อให้เกิดคุณค่าเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาท หน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ ความสามารถในการพัฒนาชุมชนของตนมากที่สุด

ในปัจจุบันหน่วยงานบริหารราชการต่าง ๆ ของรัฐได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ เข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สิ่งใดบ้างที่ชุมชนต้องให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาพัฒนา ก็สามารถนำเสนอหรือวางแผนร่วมกับหน่วยงานนั้น ๆ ได้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของแต่ละชุมชนมากที่สุด หรือหากมีโครงการใดที่ประชาชนหรือชุมชนไม่เห็นด้วย ก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาร่วมกันได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า ยังมีประชาชนอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่เข้าใจ หรือยังไม่ให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนอย่างเท่าที่ควร ดังปรากฏในรายงานการวิจัยของ นงเยาว์ ทองสุข (2558) ที่ศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายประการด้วยกันอาทิ ปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าร่วม ปัญหาด้านการดำเนินกิจกรรม การขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม การขาดการรับรู้ หรือไม่ทราบถึงข้อมูลสารสนเทศ รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนส่วนใหญ่

ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ อันส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการติดตามประเมินผลของกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

โดยการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ชุมชนเกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ในทุกมิติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและชุมชน หากชุมชนใดมีความรู้ มีความเข็มแข็ง ชุมชนนั้นก็สามารถพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สุขภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ล้วนเกิดจากการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมกันติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ประชาชน ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ตั้งแต่ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินการ ขั้นรับผลประโยชน์ จนถึงขั้นประเมินผล (ทศพล กฤตพิสิฐ, 2545) ประชาชนมีสิทธิเสนอสิ่งที่ชุมชนต้องการให้หน่วยงานของรัฐได้รับทราบเพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาได้ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง และยังสามารถเสนอความต้องการในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในด้านต่าง ๆ ผ่านระบบ และกลไกของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งหน่วยงานที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ถือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เข้าร่วมการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย และยังเป็นส่งเสริมและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ชุมชนแต่ละพื้นที่มีความเจริญก้าวหน้า เป็นชุมชนที่เข็มแข็ง ปลอดภัย และสงบเรียบร้อย (โกวิทย์ พวงงาม, 2545)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด มีบทบาทสำคัญตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำบริการสาธารณะ (Public Services) เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุข การศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากที่อยู่อาศัย วัด สถานบริการสุขภาพรวมถึงสถานศึกษา ซึ่งเป็นงานในหน้าที่รับผิดชอบของ อบต. ที่ต้องรับผิดชอบ พัฒนาและเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ แวดล้อมต่างๆ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนได้เกิดการพัฒนาเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็น 1 ใน 15 หน่วยงานส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา (โดยจำแนกเป็น 13 องค์การบริหารส่วนตำบล และ มีเทศบาล จำนวน 2 เทศบาล) มีพื้นที่รับผิดชอบรวมทั้งหมด 7.22 ตารางกิโลเมตร สำหรับจำนวนประชากรรวมทั้งหมดจำนวน 5,047 คน ในจำนวนนี้ จำแนกเป็นเพศชาย 2,357 คน เพศหญิง 2,690 คน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่สำคัญคือ “หันตราตำบลน่าอยู่ คู่สิ่งแวดล้อมที่ดี มีอาชีพมั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีโครงสร้างพื้นที่ฐานที่เพียงพอและเหมาะสม คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตและเอกลักษณ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น” โดยที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราได้มีการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อมุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตดีที่ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ อาทิ มีการดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ในเส้นทางต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง คมนาคมให้กับประชาชนในพื้นที่ และ ประชาชนที่สัญจรไปมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานต่างๆ รวมถึง การใช้จ่ายงบประมาณที่เป็นภาษีของประชาชน แล้วเผยแพร่ผ่านช่องทางขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตราอย่างต่อเนื่อง อาทิ แบบรายงานพิสูจน์ยอดเงินสะสมประจำปี เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้กับประชาชน และยังเป็นการแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานอีกด้วย ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการดังกล่าวนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราได้มีการเปิดโอกาสให้ประชนชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผ่านการจัดโครงการต่าง ๆ แต่ยังประสบปัญหาในด้านการให้ความร่วมมือของประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วม เห็นได้จากการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหันตราได้จัดขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนยังขาดการตระหนักถึงความสำคัญ หรือ ขาดความรู้ความเข้าใจในคุณค่าหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งถือเป็นภาระกิจสำคัญอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ควรต้องดำเนินกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้ และ สร้างสรรค์ช่องการ หรือวิธีการกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญและได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ให้เกิดเป็นชุมชนเข็มแข็งอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความต้องการและสอดคล้องกับเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตาม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ได้สารสนเทศสำคัญ ประกอบเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชน และ ยังช่วยดำเนินการเพื่อ

ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ในชุมชน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างถูกต้องที่สุด ทำให้เกิดการพัฒนาในวงกว้าง ได้ขับเคลื่อนให้ชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง จากการมีส่วนร่วม ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้าง ร่วมกันพัฒนาอย่างมั่นคง และ มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) เพื่อเปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่างกัน

2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

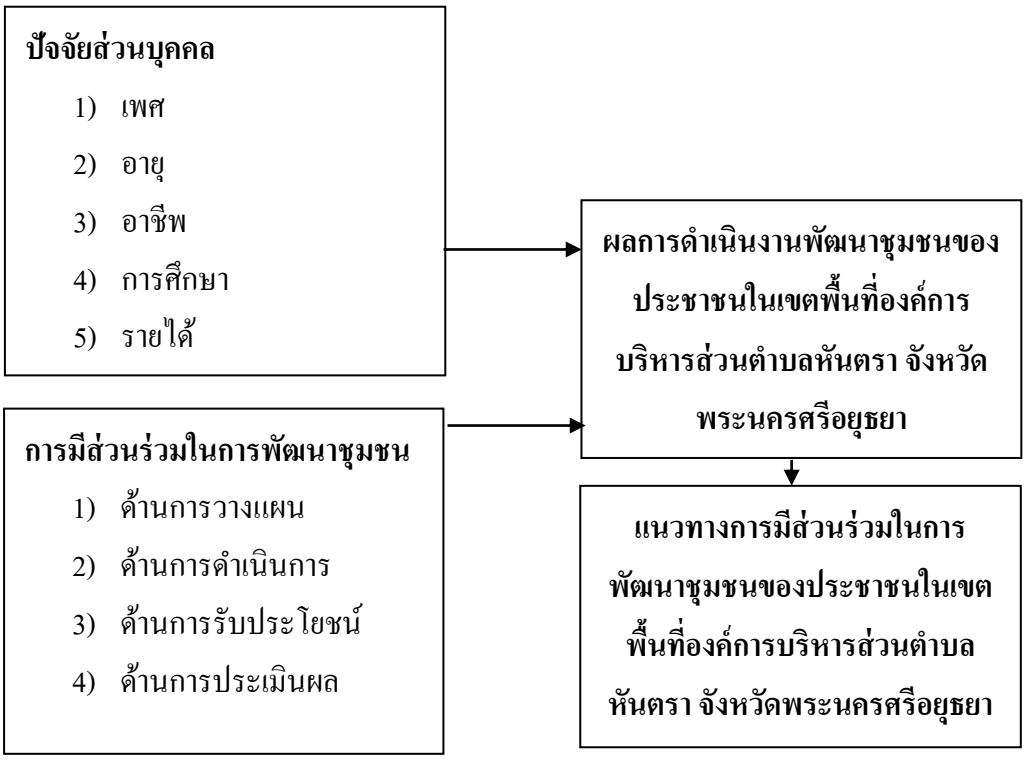
การศึกษาครั้งนี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วม (Participation) ตามแนวคิดของ Fornaroff (1980) ประกอบด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วม สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้วิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป G*Power โดยกำหนดค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) ที่ระดับ 0.05 ระดับความเชื่อมั่น (Power) ที่ระดับ 0.95 ซึ่งเป็นระดับที่มีความเชื่อมั่นได้ (Cohen, 1977) โดยคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 115 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มอีกจำนวน 5 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 120 ตัวอย่าง

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ตัวแปรต้น (Independent variable) ซึ่งเป็นตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และ ปัจยัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังปรากฏในรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย, 2568

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกเป็น 4 องค์ประกอบดังนี้

การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน หมายถึง การที่ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาชุมชน มีการประสานงานรวมกันกับสมาชิกทั้งภายในและภายนอกชุมชน เพื่อมุ่งให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาชุมชน

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนตามที่ได้วางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาชุมชนไว้ โดยเข้าร่วมตั้งแต่

เริ่มต้นจนจบกิจกรรมหรือ การเข้าร่วมในแต่ละช่วงระยะเวลาของการดำเนินกิจกรรม หรือ การเข้าร่วมอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ร่วมรับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนตามที่ได้วางแผนไว้ร่วมกัน โดยเป็นประโยชน์ที่สามารถรับรู้ได้ของประชาชนในชุมชน ทั้งในส่วนที่เป็นรูปธรรม และ นามธรรม ที่สามารถจับต้องได้ เช่น การปลูกต้นไม้ในพื้นที่ หรือ การได้รับความรู้ ทักษะเพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ประกอบการดำเนินการในกิจกรรมเพื่อพัมนาชุมชนต่อไป

การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เข้าร่วมติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนตามที่ได้วางแผนไว้ร่วมกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาชุมชนและนำข้อมูลกลับมาพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมและระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3) ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4) ทำให้ได้ข้อเสนอเสนอแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร ตำรา วารสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษา ดังนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการจำนวนมากทั้งในและต่างประเทศได้ให้นิยาม การกำหนดความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอน และรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่สำคัญดังต่อไปนี้

ความหมาย : การมีส่วนร่วม

Arnstein (1969) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้อำนาจแก่ประชาชน ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้กับประชาชนที่ไม่มีอำนาจเพื่อกลับคืนมามีอำนาจ ซึ่งมาจากกระบวนการทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม อันเป็นยุทธศาสตร์ในการเข้าไป กำหนดการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ทรัพยากรและอื่นๆ ให้กระจายออกไปผ่านโครงการที่ได้ดำเนินการ และผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีส่วนร่วม

Barger & Specht (1973) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ คือ ประชาชนผู้ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานภาครัฐ หรือรัฐบาล ได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินโครงการต่าง ๆ หรือนโยบายที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

William (1976) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วม

การเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของประชาชน การให้ความคิดสร้างสรรค์ และ ความชำนาญของประชาชนในการแก้ปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์การและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

Creighton (2005) ได้ให้นิยาม การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่แสดงถึงความใส่ใจ ความต้องการ และคุณค่าสาธารณะ ได้รับการบูรณาการในกระบวนการตัดสินใจ ของภาครัฐ ผ่านกระบวนการสื่อสารแบบสองทาง (Two Way Communication) โดยมีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

อรทัย ก๊กผล (2552) เสนอว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมและการเมือง เดิมที่ผ่านมาการมีส่วนร่วมของประชาชน มักหมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญกับ ประชาธิปไตยทางตรง และประชาธิปไตยที่ประชาชนปกครองตนเอง ส่งผลให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความหมายกว้างขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและการตัดสินใจของท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระ ทางความคิด มีความรู้ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมต่อกิจกรรมนั้น ๆ โดยหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด ไม่ใช่เป็นการจัดเวทีการมีส่วนร่วมครั้งเดียว ทั้งนี้ในการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขหรือหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความเต็มใจ และความตั้งใจที่จะเข้าร่วม เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการแก้ไขปัญหาตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ กระบวนการมีส่วนร่วมนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค และขีดความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ อิสรภาพ ที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกหรือจัดให้มีการมีส่วนร่วมหรือไม่ ข้อสำคัญ คือการมีส่วนร่วมนั้นต้องไม่เกิดจากการบังคับหรือขู่เข็ญจากผู้ที่เหนือกว่า

Cohen & Uphoff (1981) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในมิติของการพัฒนาชนบทว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ 2) มี 3) และ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) โดยขั้นตอนดังกล่าวนับเป็นขั้นตอนแรกของการกระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการศึกษาความต้องการ การเลือกประเด็น และการจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ ขั้นตอนในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่ดำเนินการควบคู่ไปจนถึงการวางแผนและการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2) ขั้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ การตัดสินใจให้ทรัพยากรสนับสนุน และการร่วมมือกับองค์กร หรือการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ ซึ่งเป็นกระบวนการการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโครงการหรือกิจกรรมว่า บุคคล หน่วยงาน หรือใครสามารถกระทำการให้เกิดประโยชน์ต่อโครงการได้บ้าง ทำอย่างไร วิธีการใด รวมถึงการพิจารณาทรัพยากรหรือปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ที่จะนำไปสู่การดำเนินโครงการสามารถมาจากแหล่งใด เป็นต้น

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) คือการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนา โดยผลประโยชน์นั้นหมายถึงผลประโยชน์ทั้งทางบวกและทางลบอันสืบเนื่องมาจากการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมลงมือกระทำการ ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจะเป็นผู้ได้รับต่อผลที่เกิดขึ้น

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ (Evaluation) โดยการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการขับเคลื่อน โดยประเมินจากความคิดเห็น ความพึงพอใจ หรือการเปรียบเทียบผลลัพธ์กับความคาดหวังที่ตั้งไว้ ซึ่งท้ายที่สุดจะนำไปสู่การปรับปรุงให้การกำหนดรูปแบบการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในครั้งต่อไปเพื่อมุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพจากการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

เสาวนีย์ เดือนเด่น และคณะ (2558) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมในด้านการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร เพื่อมุ่งเสริมสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วม มีโอกาส

การแสดงความคิดเห็น และโอกาสในการได้นำเสนอ และ ชี้แจงถึงสภาพการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับในการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ และสามารถให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเพื่อสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงาน

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนกำหนดรายละเอียดหรือวิธีการดำเนินงานขององค์กร ร่วมวางแผนปรับปรุงแก้ไขปัญหาเพื่อติดตามผลการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการขององค์กร

3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงได้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ได้ดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในกระบวนการหรือขั้นตอนต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนต่างๆ ในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งในกรณีที่พบสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นสาเหตุปัญหาไปปรับปรุง และยังมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร

5) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีและทำกิจกรรมร่วมกัน และเพื่อให้ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรในองค์กร

วิลัยจิตร เสนาราช (2559) เสนอองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่จำแนกได้ 4 องค์ประกอบ คือ

1) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาหรืออุปสรรค อันเป็นต้นเหตุของสภาพการณ์ของประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสภาพปัญหา

นั้นควรต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการเพื่อจะแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา

3) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการ หรือนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาแก้ไขระบบการบริหารทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณค่า

4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเพื่อดำเนินการติดตาม ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ดังต่อไปนี้ (พรเทพ นามกร, 2562)

Arnstein (1969) เสนอองค์ประกอบในรูปแบบของตัวแบบ “ขั้นบันไดการมีส่วนร่วมของพลเมือง” (Ladder of Citizen Participation) จำแนกได้เป็น 8 ขั้น คือ 1) ขั้นการควบคุม/ จัดการ 2) ขั้นการรักษา 3) ขั้นการให้ข้อมูล 4) ขั้นการปรึกษาหารือ 5) ขั้นการแต่งตั้ง 6) ขั้นการเป็นหุ้นส่วน 7) ขั้นการให้อำนาจผู้แทน และ 8) ขั้นการควบคุมโดยพลเมือง

Barger & Specht (1973) กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ประชาชนเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ

Fagence (1977) ได้กำหนดระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคือ 1) ขั้นถูกจัดกระทำ 2) ขั้นการชี้แจง 3) ขั้นการให้ข้อมูลข่าวสาร 4) ขั้นการปรึกษาหารือ 5) ขั้นการให้แสดงความคิดเห็น 6) ขั้นการเป็นหุ้นส่วน 7) ขั้นใช้อำนาจผ่านตัวแทน และ 8) ขั้นควบคุมโดยประชาชน

William (1976) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ 1) ร่วมคิด 2) ร่วมตัดสินใจ 3) ร่วมแก้ปัญหา และ 4) ร่วมติดตามผลการปฏิบัติงาน

WHO & UNICEF (1978) ได้เสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การดำเนินกิจกรรม 3) การใช้ประโยชน์ และ 4) การได้รับ ประโยชน์

Fornaroff (1980) กำหนดกระบวนการขั้นตอนในการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผนร่วมกัน 2) ขั้นการดำเนินงานร่วมกัน 3) ขั้นการใช้บริการจากโครงการ 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน

Rifkin Rifkin (1986) ได้แสดงความเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ มี 5 ระดับ คือ 1) ประชาชนเข้าร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ 2) ประชาชนเข้าร่วมดำเนิน โครงการ 3) ประชาชนเข้าร่วมตัดสินใจในการดำเนินโครงการ 4) ประชาชนเข้าร่วมในการควบคุม และประเมินโครงการ และ 5) ประชาชนเข้าร่วมในการคิดและวางแผนโครงการ

Creighton Creighton (2005) เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน 3 ขั้น คือ 1) ขั้นการวิเคราะห์การตัดสินใจ 2) ขั้นการวางแผนกระบวนการ และ 3) ขั้นการปฏิบัติตามแผน

International Association for Public Participation: IAPP (2007) กำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ คือ 1) ขั้นการมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร 2) ขั้นการมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็น 3) ขั้นการมีส่วนร่วมในระดับเข้ามามีบทบาท 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ และ 5) ขั้นมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจให้ประชาชน

เจริญ ภัสระ (2540) เสนอว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการพัฒนามี 4 ประการ คือ 1) ร่วมคิด 2) ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา 3) ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ และความชำนาญ และ 4) ติดตามผลการปฏิบัติงาน

อภิญญา กังสนารักษ์ (2544) เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาและสาเหตุของปัญหา ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

ประพันธ์ สร้อยเพ็ชร (2547) เสนอว่าการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การค้นหาปัญหา และสาเหตุ 2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม 3) การลงทุนและ การปฏิบัติงาน และ 4) การติดตามและประเมินผล

จิราภรณ์ ศรีคำ (2548) เสนอความหมายการมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลเข้ามาร่วมใน 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับทราบผลการดำเนินงาน และ 4) การติดตามประเมินผล

จินตนา สุจจานันท์ (2549) เสนอว่าการมีส่วนร่วมที่แท้จริงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบโครงการ 5 ขั้นตอน คือ 1) ร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการ 2) ร่วมหาวิธีแก้ปัญหา 3) ร่วมวางนโยบายและแผนงาน 4) ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และร่วมปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ และ 5) ร่วมประเมินผลโครงการ

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ (2550) เสนอความหมายการมีส่วนร่วมว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การตัดสินใจ 2) การดำเนินกิจกรรม และ 3) การติดตามตรวจสอบและการประเมินผลร่วมกัน

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก (2551) จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ออกเป็น 6 ลักษณะ คือ 1) การรับรู้ข่าวสาร 2) การปรึกษาหารือ 3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น 4) การประชาพิจารณ์ 5) การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ และ 6) การใช้กลไกทางกฎหมาย

สัญญา เคณาภูมิ (2551) เสนอองค์ประกอบการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ 1) ร่วมคิด 2) ร่วมตัดสินใจ 3) ร่วมวางแผน 4) ร่วมปฏิบัติตามโครงการ และ 5) ร่วมติดตามประเมินผล

อรทัย ก๊กผล (2552) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ 1) การเกิดจิตสำนึกในตัวบุคคล และถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 2) การร่วมคิดปัญหาของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 3) การร่วมวางแผนการดำเนินการ 4) การร่วมดำเนินงาน 5) การร่วมติดตามประเมินผล และ 6) การร่วมรับผลประโยชน์

เมตต์ เมตต์การุณ์จิต (2553) สรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้1) การมีส่วนร่วม ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ตลอดจนความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และ 6) การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

จากนิยามที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า กรอบหลักของการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบที่สำคัญ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) และ

4) การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการทำงาน (Evaluation) ซึ่งนำมาสู่การกำหนดกรอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม

จากการมีส่วนร่วมของประชาชนจะส่งผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่มีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญต่างๆ อาทิ รูปแบบของกิจกรรมที่ดำเนินการ โดยลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ปรากฏ เช่น การร่วมคิด ร่วมศึกษา วางแผนดำเนินการตัดสินใจ ควบคุมติดตาม ประเมินผล ร่วมลงทุนและร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งสามารถดำเนินการโดยผ่านช่องทางทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยทางตรง ได้แก่ การเป็นสมาชิก กรรมการ ประธานหรือผู้น า ผู้เข้าร่วมประชุม ผู้ออกเงิน เป็นต้น ส่วนทางอ้อม ได้แก่ การเลือกตั้งผู้แทน ทั้งนี้ สามารถจำแนกระดับการมีส่วนร่วม ได้เป็น 3 ประเภท คือ

1) การมีส่วนร่วมในระดับแนวนอน (Horizontal forms of participation)

2) การมีส่วนร่วมในระดับแนวตั้ง (Vertical forms of participation) และ

3) การมีส่วนร่วมในการบริหาร (Participation in administrative process) รูปแบบนี้เป็นการมีส่วนร่วมทั้งแนวนอนและแนวตั้ง

โดยการมีส่วนร่วมในรูปแบบใดก็ตามหากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้น อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการพอสมควร จะส่งผลให้เกิดประโยชน์จากการการมีส่วนร่วม คือ การก่อให้เกิดการ

ผลิตนโยบาย และบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรของสาธารณะให้มากขึ้น

Creighton (2002) เสนอว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

1) ช่วยเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชน ช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์ และความต้องการของโครงการ หรือนโยบายนั้น ๆ

2) การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา การให้ประชาชนมีส่วนร่วมมาตั้งแต่เริ่มต้น ในการด าเนินงาน สามารถที่จะช่วยลดความล่าช้า และลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง ของประชาชนได้

3) การสร้างฉันทามติโครงการ (Consensus building)การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาว และการยอมรับระหว่างกลุ่ม ลดความขัดแย้ง ทางการเมือง และสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4) ความสำเร็จและผลในการปฏิบัติของโครงการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น ซึ่งจะได้รับความร่วมมือจากประชาชน

5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากัน หรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่รุนแรง

6) ความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรม และการดำรงอยู่ของความชอบธรรม การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และการพัฒนาชุมชนหลายประการ ได้แก่ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ สอดคล้องกับหลักปรัชญา แนวความคิด และหลักการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน ทำให้การดำเนินการพัฒนาชุมชนได้สอดคล้องตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและชุมชน เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคล (Individual) กลุ่ม (Group) และองค์กร (Organizaiton) ในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน ทำให้การพัฒนามีความชอบธรรม ทำให้เกิดความรักหวงแหน มีความรับผิดชอบ และเป็นเจ้าของชุมชน กล่าวได้ว่า การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนได้มาก ได้ต่อเนื่อง ถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนให้ประสบผลสำเร็จ เป็นที่พึ่งพาของประชาชนในชุมชน และยังช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล อันเนื่องจากการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเป็นการพัฒนาโดยคนในชุมชน และเพื่อ

คนในชุมชนอย่างแท้จริง รัฐบาลเป็นเพียงผู้สนับสนุนในบางส่วนเท่านั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนยังทำให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลาย ทั้งด้านตัวบุคคล สังคม ชุมชน และหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ โดยเป็นไปตามวิถีของการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็น ซึ่งในภาพรวมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวบุคคลในการพัฒนาศักยภาพ สังคมชุมชน เกิดการพึ่งพาตนเอง เพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจ สร้างฉันทามติ ลดกระแสต่อต้าน หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ลดค่าใช้จ่ายและสูญเสียเวลา มีการรวมพลังก่อให้เกิดความสามัคคี ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีในระยะยาวอย่างยั่งยืน

2.2 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นราว 7.22 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,512 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลบ้านเกาะ ตำบลข้าวเม่า และ ตำบลไผ่ลิง ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตำบลหันตรามีการแบ่งเขตการปกครองเป็นหมู่บ้านต่างๆ จำนวน 6 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านชุมชนการเคหะอยุธยา หมู่ที่ 2 บ้านหันตรา หมู่ที่ 3 บ้านสาคู หมู่ที่ 4 บ้านม้าใต้ หมู่ที่ 5 บ้านดุสิดาราม และ หมู่ที่ 6 บ้านม้าเหนือ การคมนาคมทางบกของประชาชนตำบลหันตราได้ใช้ ถนนบางปะอิน-พยุหะคีรี หมายเลข 32 (ถนนสายเอเชีย) เป็นถนนสายหลักในพื้นที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งระหว่างอำเภอ และยังใช้ในการคมนาคมขนส่งระหว่างจังหวัดต่างๆ เช่น จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีถนนช่างแสง (อย 3061) ซึ่งเป็นถนนสายรองที่สำคัญในพื้นที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งระหว่างหมู่บ้านต่างๆ ภายในตำบลหันตรา โดยที่ตำบลหันตราอยู่ติดถนนสายหลักคือสายเอเชีย ทำให้เป็นเส้นทางผ่านไปมาของผู้คนต่างถิ่น ในพื้นที่มีมหาวิทยาลัย มีหอพัก อพาร์ทเม้น และอยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรมของจังหวัดทำให้มีผู้คนผ่านไปมาและเป็นที่อาศัยเป็นชุมชนลักษณะกึ่งเมืองทำให้มีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยจำนวนมากก่อให้เกิดการระบาดของยาเสพติดในหลายหมู่บ้านมีสถิติการจับกุมผู้เสพ และผู้ค้าบางหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านที่มีการระบาดยาเสพติดจำนวนมาก และเป็นพื้นที่สีแดงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. ที่มีการระบาดของยาเสพติด คือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 ตำบลหันตรา

ส่วนสภาพทางเศรษฐกิจภายในพื้นที่ตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ได้ขยายตัวเป็นอย่างรวดเร็ว โดยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาจากเขตเมืองพระนครศรีอยุธยา ซึ่งหน่วยงานธุรกิจ ห้างร้าน สถานประกอบการต่างๆ ที่มีที่ตั้งอยู่ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตราจำนวนมาก อาทิ มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 2

แห่ง มีสถานประกอบการตาม พระราชบัญญัติสาธารณสุข จำนวน 167 แห่ง มีหอพัก หรือบ้านเช่า จำนวน 71 แห่ง และสถานประกอบการอื่นๆ อีกทั้งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง อาทิ อนุสรณ์สถานแห่งความจงรักภักดี (ทุ่งหันตรา) วัดมเหยงคณ์ วัดหันตรา มีตลาดกลางเพื่อการเกษตร ที่มีที่ตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย เป็นตลาดที่ขายสินค้าทางการเกษตร เช่นกุ้ง ปลาฯลฯ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ของใช้สินค้าพื้นบ้านจากที่ต่างๆ ทำให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เป็นที่แวะซื้อของคนที่ผ่านไปมาสร้างรายได้ให้คนในชุมชน และคนนอกพื้นที่ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นผู้บริหารจัดการ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดและตำบลหันตรา

รูปที่ 2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา, 2568

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดวิสัยทัศน์สำคัญ คือ “หันตราตำบลน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมและคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตและเอกลักษณ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น” โดยมีเป้าหมาย

สำคัญคือ มุ่งหวังอย่างยิ่งที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งได้กำหนดเป้าประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ “ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและรักษาไว้อย่างยั่งยืน” และเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆบรรลุตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงได้มีการดำเนินงานต่างๆ อย่างมีส่วนร่วม ตามยุทธศาสตร์ในทุกมิติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงฟื้นฟู พัฒนาการบริการสาธารณะ หรือโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ซึ่งถือเป็นภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาการศึกษา อันเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาคน พัฒนาประเทศ ให้มีคุณภาพสูงการพัฒนาที่ยั่งยืน ควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตของประชาชน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และแผนพัฒนาระดับต่างๆ รวมถึงการพิจารณา วิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ได้กำหนดขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีในการให้บริการประชาชนในทุกๆด้านโดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 7 ยุทธศาสตร์เพื่อไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน การดูแลเรื่องสุขภาพของประชาชน รวมทั้งให้ความสำคัญของประชากรผู้สูงวัยให้ได้รับการดูแล การสงเคราะห์ที่ดี การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั้งนี้เพื่อเป้าหมายตำบลหันตราน่าอยู่ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ทำการวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการจัดประชุมประชาคมเพื่อรวบรวมความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่น โดยนำข้อมูลต่างๆจากความต้องการของประชาชน จากข้อมูลพื้นฐานและแผนชุมชนมาวิเคราะห์และสรุปปัญหาความต้องการของประชาชนได้ข้อสรุปที่สำคัญประการหนึ่งคือ “ประชาชนขาดจิตและส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ชุมชนขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสวยงาม เช่น การจัดระเบียบร้านค้า การจอดรถในที่สาธารณะเป็นต้นและ **“ปัญหาประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นในการพัฒนา”** (แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา, 2566) อันเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาในทุกด้าน จึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญศึกษาถึงการมีส่วนรวมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราในครั้งนี้ เพื่อให้ได้สารสนเทศสำคัญนำไปประกอบการ

ประยุกต์ใช้เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ดังนำเสนอต่อไปนี้

นงนุช คำแหล้ และ ชาญยุทธ หาญชนะ (2567) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู” โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน และ 3) เสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 6,842 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .957 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ และอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านไม่แตกต่างกัน และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการเปิดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชมให้มากกว่าเดิม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ควรดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลควรมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน

ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง สมชาย รัตนภูมิภิญโญ วิชิต บุญสนอง อนุวัต กระสังข์ และ ณัฐวรรณ สาสิงห์ (2566) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก” โดย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ และ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 2,183 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการนำประชากรมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยสรุปในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.99 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.41 รองลงมา ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.40 ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.75 และด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 2.40 และ (2) ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานตามโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจ้างเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. จัดทำ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

พระณัฐกฤต จะติ (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 304 คน การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยและปัจจัยด้านภาวะผู้นำตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยและปัจจัยด้านภาวะผู้นำตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 (3) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ได้แก่ การเพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และการให้ประชาชนในชุมชนต้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดนโยบายชุมชนอย่างอิสระ

สุชาติ พริกเล็ก ไพรัตน์ ฉิมหาด และ เดโช แขน้ำแก้ว (2565) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ใช้วิธีการวิจัยแบบผสานวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 21 คน เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร็จซี่และมอร์แกน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$= 2.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$= 3.32) รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{X}$= 2.33) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$= 2.26) ตามลำดับ และ 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า 2.1) ด้านการตัดสินใจ ควรจัดให้มีการทำประชาคมเพื่อให้ ประชาชนได้รับทราบถึงแผนในการพัฒนาชุมชนและกำหนดวันให้เหมาะสม 2.2) ด้านการปฏิบัติงานควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือการทำกิจกรรม ต่าง ๆ ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของประชาชน 2.3) ด้านการติดตามประเมินผล ควรจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละปีเพื่อชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบนำเสนอผลการดำเนินงานผ่านทางโซเชียลมีเดียเพื่อง่ายต่อการ

ติดตามตรวจสอบ 2.4) ด้านการรับผลประโยชน์ ควรดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ให้ตรงตามความต้องการของประชาชน

โชคนรินทร์ บัวบาน และ จรัณ หนักแน่น (2564) ได้นำเสนอบทความวิชาการเรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย : แนวคิด หลักการและรูปแบบการส่งเสริม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนา ประชาธิปไตยของไทย ภายใต้แนวคิดหลักการและรูปแบบการส่งเสริม โดยพบว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนผ่านแนวคิด หลักการ และรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนใน การพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนในการปกครองหรือ บริหาร รวมถึงเป็นการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ทั้งระดับประเทศและชุมชนในการแก้ไขปัญหา เพื่อจัดสรรทรัพยากรในประเทศและชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ภาคประชาชนถือเป็นกลไกที่สำคัญเปรียบเสมือนหัวใจในระบอบประชาธิปไตยที่จะช่วยในการ พัฒนาประชาธิปไตยให้เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองหรือประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ถือเป็น รากฐานที่ดีและเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพื่อให้ประเทศมีความเจริญและยังเป็นการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน ฉะนั้น แนวคิดหลักการและรูปแบบการส่งเสริมของการมีส่วนร่วมของประชาชน จากองค์ความรู้ที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงเกี่ยวกับการเชื่อมโยงกันของทั้ง 4 หัวข้อหลักที่มีความเชื่อมโยงต่อกันของการเชื่องโยงระหว่างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่ เชื่อมโยงกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่ว่าด้วยการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายของรัฐแบบการมีส่วนร่วม การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมาย เพื่อการตัดสินใจที่ดีและเชื่อมโยงกับหลักการการมีส่วนร่วมที่ว่าด้วยการร่วมชุมนุมรวมไปถึงการยื่นข้อเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ การเลือกตัวแทนของประชาชนเพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนการให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ และการร่วมตัดสินใจ อีกทั้งเชื่อมโยงกับรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่ว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบกฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วมในเรื่องของการเมืองการปกครอง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตยนั่นเอง

ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง (2563) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาทักษะเยาวชน

ไทย 4.0 2) ศึกษาแนวทางปัญหา และ ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0 ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม 1) กลุ่มการวิจัยเชิงปริมาณ คือประชาชน ที่อาศัยในชุมชนเขตพระนคร จำนวน 396 คน กลุ่มที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ กลุ่มชุมชน เยาวชน กลุ่มสถานศึกษา กลุ่มวัด กลุ่มภาคส่วนรัฐ และ กลุ่มห้างหุ้นส่วน/ร้านค้า รวมทั้งหมด 48 คน จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์กึ่งไม่มีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อ การพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.29, S.D. = 1.07) 2) แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาทักษะ เยาวชนไทย 4.0 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในลักษณะคณะกรรมการ ด้านการมีส่วน ร่วมในการปฏิบัติด้วยการเปิดโอกาส เปิดใจ เปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในลักษณะแบบเป็นพี่เป็นน้องกัน ปัญหาของการมีส่วนร่วม การถูกจำกัดด้วยสถานที่ งบประมาณมีไม่เพียงพอ จำนวนเยาวชนในชุมชนมีน้อย และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐเข้ามาในชุมชนไม่ต่อเนื่อง เยาวชนย้ายติดตามผู้ปกครอง ส่งผลต่อการจัดกิจกรรม

นฤมล บุญเนื่อง (2562) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในพื้นที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อำเภอเมืองสมุทรสาคร (2) วิ เคราะห์ปัญหาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ของภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนอำเภอเมืองสมุทรสาคร และ (3) เสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอำเภอเมืองสมุทรสาคร ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้วิธีเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยคัดเลือกจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครจำนวน 21 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) การมีส่วนร่วมสำคัญคือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้แก่การสนับสนุนทรัพยากรการอำนวยการและการประสานงานและการเข้าร่วมกิจกรรม (2) ปัญหาการมี

ส่วนร่วมสำคัญคือ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้แก่ บุคลากรที่ทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมน้อยและกรอบการทำงานไม่ชัดเจนและ (3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมสำคัญได้แก่ การเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่อย่างต่อเนื่องการสร้างความเข้าใจให้แก่บุคคลและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องการให้ท้องถิ่นเข้ามาร่วมขับเคลื่อนการทำงานเป็นหลักในระดับพื้นที่ การขยายการมีส่วนร่วมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การหาช่องทางสนับสนุนงบประมาณการทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ การพิจารณาช่วยเหลือประชาชนอย่างเหมาะสมและการขยายผลการดำเนินงานจากการถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จของพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ

พรเทพ นามกร (2562) ศึกษาเรื่อง “องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดจันทบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดจันทบุรี 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ในจังหวัดจันทบุรี ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านสังคมในจังหวัดจันทบุรี ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 4) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดจันทบุรี ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 คน วิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง มีสัญชาติไทย อายุ 18 ปีบริบูรณ์ อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัด จันทบุรีจำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดจันทบุรี มี 4 องค์ประกอบหลัก และ 9 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1.1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1.1) ร่วมกันตัดสินใจ และ 1.1.2) ร่วมตัดสินกำหนดความต้องการ เป้าหมาย และวิธีการร่วมกัน 1.2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน มี 2 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1.2.1) ร่วมกันวางแผนบริหาร จัดการนโยบาย แผนงาน โครงการ และ

กิจกรรม และ1.2.2) ร่วมวิเคราะห์ปัญหา จัดล าดับ ความสำคัญของปัญหา และวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา 1.3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ/ ปฏิบัติการมี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.3.1) ร่วมดำเนินงานหรือปฏิบัติการ 1.3.2) ร่วมลงทุนหรือลงแรง และ 1.3.3) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และ1.4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.4.1) ร่วมติดตาม ตรวจสอบ และ 1.4.2) ร่วมประเมินนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม 2) องค์ประกอบการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจในจังหวัดจันทบุรี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ประกอบด้วย χ 2 = 23.014, df = 16, χ 2 /df = 1.438, p-value = 0.113, TLI = 0.997, RMSEA = 0.030, SRMR = 0.010 และ CFI = 0.999 3) องค์ประกอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านสังคมในจังหวัดจันทบุรี มีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ประกอบด้วย χ 2 = 29.030, df = 20, χ 2 /df = 1.451, p-value = 0.087, TLI = 0.997, RMSEA = 0.030, SRMR = 0.008 และ CFI = 0.999 และ4) องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดจันทบุรี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ประกอบด้วย χ 2 = 26.158,df = 20, χ 2 /df = 1.307, p-value = 0.160, TLI = 0.998, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.006 และ CFI = 0.999

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้วิธีวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 ตัวอย่าง ดังจะได้นำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” การศึกษาครั้งนี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วม (Participation) ตามแนวคิดของ Fornaroff (1980) โดยได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินงาน การร่วมรับประโยชน์จากการมีส่วนร่วม และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษา “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ซึ่งครอบคลุมพื้นที่จำนวน 6 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้าน

ชุมชนการเคหะ บ้านหันตรา บ้านคลองสาคู บ้านม้าใต้ บ้านดุสิดาราม และบ้านม้าเหนือ โดยมีจำนวนประชากรดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนประชากรในเขตพื้นที่ตำบลหันตรา

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากรรวม (คน)
1	บ้านชุมชนการเคหะ	1,663
2	บ้านหันตรา	785
3	บ้านคลองสาคู	1,465
4	บ้านม้าใต้	293
5	บ้านดุสิดาราม	522
6	บ้านม้าเหนือ	319

ประชากรในการศึกษาเป็นประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,047 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา, 2568)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป G*Power โดยกำหนดค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) ตามที่ Cohen (1977) กำหนดไว้ที่ระดับ 0.35 ระดับความเชื่อมั่น (Power) ที่ระดับ 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 115 คน โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก 5 ชุด รวมทั้งสิ้น 120 ตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลในหมู่บ้านต่างๆ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้จะเป็นประชาชนที่ผู้วิจัยพบโดยบังเอิญ และมีความยินดีให้ข้อมูลเมื่อผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การวิจัยแล้ว

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม ที่มีส่วนประกอบ 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชน

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรม จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล บทความ เอกสาร รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาครั้งนี้ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำไปเป็นกรอบการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หรือแบบสอบถามที่มีข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำร่างแบบสอบถามปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วปรับปรุง ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่าประกอบการศึกษา ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จำนวน 30 คน แล้วนำมาทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผลการทดสอบพบว่ามีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ .911

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยแจ้งความจำนงค์ไปยังผู้นำชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จำนวน 120 จากกลุ่มตัวอย่างในชุมชน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในหมู่บ้านต่างๆ ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 - ตุลาคม พ.ศ. 2568 รวมระยะเวลาเก็บข้อมูล 3 เดือน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ และมีความถูกต้องมากที่สุด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ แล้วนำมาประกอบการสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

3.4.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และ ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และ รายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือการตัดสินใจร่วมกัน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ ข้อมูลผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.) แล้วกำหนดเกณฑ์การแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล ความหมายของระดับค่าเฉลี่ย (Best, John W., 1997) ดังต่อไปนี้

ระดับความเห็น	เกณฑ์การแปลความ
1	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
2	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
3	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
4	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก
5	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

จากนั้นนำผลที่ได้มาหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน และ ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชน โดยใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981: อ้างจากนภาพรรณ วงค์มณี, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์การแปลความ
1.00 - 1.80	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
2.61 - 3.40	การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
3.41 - 4.20	การมีส่วนร่วมในระดับมาก
4.21 - 5.00	การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จากแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำมาสรุปผลเพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัย ต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน รวมถึงผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทำการสรุปข้อมูลจากข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำมาจัดทำรายงานประกอบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน รวมถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

1) สถิติทดสอบสมมติฐาน สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ใช้สถิติทดสอบ t-test สำหรับการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกับระดับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ

2) สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสำหรับตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้

3) สถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาระดับความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน และ ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชน ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981: อ้างจากนภาพรรณ วงค์มณี, 2553) สำหรับแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ดังต่อไปนี้

ระดับความสัมพันธ์	เกณฑ์การแปลความ
0.01 - 0.20	ระดับความสัมพันธ์ในระดับน้อยที่สุด
0.21 - 0.40	ระดับความสัมพันธ์ในระดับน้อย
0.41 - 0.60	ระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.61 - 0.80	ระดับความสัมพันธ์ในระดับมาก
0.81 - 0.99	ระดับความสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่จะพิจารณาใน t-distribution
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่จะพิจารณาใน f-distribution
r	หมายถึง	ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร
Sig.	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
*	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอันจะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งต่อไป โดยการนำเสนอผลสรุปการศึกษาครั้งนี้ ได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1) สรุปผลข้อมูลส่วนบุคคล

2) สรุปผลระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน

3) สรุปผลระดับผลการดำเนินงานในการพัฒนาชุมชน

4) สรุปผลการทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

5) สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ

6) สรุปผลข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน และ ศึกษาผลการดำเนินงานในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.1 สรุปผลข้อมูลส่วนบุคคล

สรุปผลข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน 66 คน (ร้อยละ 55.0) มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีจำนวน 54 คน (ร้อยละ 45.0)

รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 34 คน (ร้อยละ 45.0) และ น้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 5.8) มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 29 คน (ร้อยละ 24.2) รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 27 คน (ร้อยละ 20.0) และกลุ่มอาชีพอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.0) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 70 คน (ร้อยละ 58.3) รองลงมาคือระดับน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ส่วนปัจจัยด้านรายได้พบว่าส่วนใหญ่มีช่วงรายได้เฉลี่ย ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 40 คน (ร้อยละ 33.3) รองลงมาคือรายได้เฉลี่ย ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท มีจำนวน 37 คน (ร้อยละ 30.8) และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,001 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 15 คน (ร้อยละ 12.5) ดังแสดงรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	66	55.0
หญิง	54	45.0
รวม	120	100.0

สรุปผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	34	28.3
31 – 40 ปี	54	45.0
41 – 50 ปี	25	20.8
มากกว่า 50 ปี	7	5.8
รวม	120	100.0

สรุปผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 และ น้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ / วิสาหกิจ	19	15.8
พนักงานเอกชน	22	18.3
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	20	16.7
รับจ้างทั่วไป	27	20.0
เกษตรกร	29	24.2
อื่นๆ	6	5.0
รวม	120	100.0

สรุปผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และกลุ่มอาชีพอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าปริญญาตรี	37	30.8
ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า	70	58.3
สูงกว่าปริญญาตรี	13	10.8
รวม	120	100.0

สรุปผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาคือระดับน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ย / ปี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 20,000 บาท	28	23.3
20,001 – 30,000 บาท	40	33.3
30,001 – 40,000 บาท	37	30.8
มากกว่า 40,001 บาท	15	12.5
รวม	120	100.0

สรุปผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีช่วงรายได้เฉลี่ย ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือรายได้เฉลี่ย ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,001 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการวางแผน

ที่	การมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน	□	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ท่านได้มีการร่วมวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน	4.04	.397	มาก	1
2	ท่านมีส่วนในการวางแผนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของท่าน ด้วยการพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งพาของประชาชนในชุมชน	4.03	.439	ปานกลาง	2
3	ท่านเข้าร่วมวางแผนการประสานงาน และการบริหารจัดการระหว่างสมาชิกในชุมชนกับภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.03	.484	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการวางแผน (ต่อ)

ที่	การมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน	□	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
4	ท่านได้ร่วมวางแผนการพัฒนาชุมชนด้วยการเสนอแนวทางใหม่ๆให้กับชุมชนได้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	4.02	.534	ปานกลาง	4
5	ท่านได้ร่วมวางแผนในภาพรวมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง	3.91	.698	ปานกลาง	5
	เฉลี่ยรวม	4.01	.372	ปานกลาง	

สรุปผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .372) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .397 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของท่าน ด้วยการพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งพาของประชาชนในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .439 และน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมวางแผนในภาพรวมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .698

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการดำเนินงาน

ที่	การมีส่วนร่วม ด้านการดำเนินงาน	□	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ท่านเข้าร่วมการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้กับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง	4.07	.425	มาก	3
2	ท่านร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่าน เช่น การรักษาสภาพแวดล้อม การช่วยตรวจตรา สอดส่องดูแลความปลอดภัยของชุมชน	4.08	.441	มาก	2

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการดำเนินงาน (ต่อ)

ที่	การมีส่วนร่วม ด้านการดำเนินงาน	□	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
3	ท่านร่วมดำเนินงานงานตามแผนการประสานงานหรือการดำเนินงานกับเครือข่ายต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในชุมชนและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.04	.585	มาก	5
4	ท่านร่วมดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนด้วยวิธีการ หรือแนวทางใหม่ๆ มีการประยุกต์ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน	4.07	.552	มาก	4
5	ท่านเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ภาคส่วนต่างๆ ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	4.11	.591	ปานกลาง	1
	เฉลี่ยรวม	4.07	.386	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการดำเนินงานร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .386) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .591 รองลงมาคือการมีส่วนร่วมด้านร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่าน เช่น การรักษาสภาพแวดล้อม การช่วยตรวจตราสอดส่องดูแลความปลอดภัยของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .441 และน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินงานงานตามแผนการประสานงานหรือการดำเนินงานกับเครือข่ายต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในชุมชนและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .585

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการร่วมรับประโยชน์

ที่	ระดับการมีส่วนร่วม ด้านการรับผลประโยชน์	□	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	จากการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชน ทำให้ท่านได้รับประโยชน์จากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้นอย่างคุ้มค่า เช่น การเข้าฝึกอบรมทางการเกษตร ทำให้ท่านมีความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	4.02	.458	มาก	5
2	การที่ท่านร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่าน ทำให้สภาพแวดล้อมในชุมชนของท่านสวยงาม มีความปลอดภัย ไม่มีมลพิษฯลฯ	4.03	.542	มาก	4
3	ท่านมีเครือข่ายทั้งกับสมาชิกในชุมชนและ ภายนอกชุมชนเพิ่มขึ้น ทำให้ท่านสามารถดำเนินงานหรือขอความร่วมมือในการดำเนินงานต่างๆ ได้ง่ายขึ้น	4.12	.505		2
4	ท่านได้รับประโยชน์จากคุณค่าที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ เช่น การใช้สื่อออนไลน์เพื่อเพิ่มการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในชุมชนได้มากขึ้น	4.11	.515	มาก	3
5	จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ได้จัดขึ้นในชุมชน ทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง และ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.13	.533	มาก	1
	เฉลี่ยรวม	4.08	.369	มาก	

สรุปผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการร่วมรับประโยชน์ร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .369) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ได้จัดขึ้นในชุมชน ทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง และ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .533 รองลงมาคือ ด้านการมีเครือข่ายทั้งกับสมาชิกในชุมชนและ ภายนอกชุมชนเพิ่มขึ้น ทำให้ท่านสามารถดำเนินงานหรือขอความร่วมมือในการดำเนินงานต่างๆ ได้ง่ายขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน .505 และน้อยที่สุดคือด้านความเห็นว่าจากการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชน ทำให้ท่านได้รับประโยชน์จากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้นอย่างคุ้มค่า เช่น การเข้าฝึกอบรมทางการเกษตร ทำให้ท่านมีความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .458

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการประเมินผล

ที่	การมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล	□	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ท่านมีส่วนร่วมติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้ดำเนินการไว้อย่างต่อเนื่อง	4.02	.580	มาก	2
2	ท่านร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง เช่น การช่วยรักษาความสะอาดของชุมชน และสอดคล้องการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.01	.615	มาก	3
3	ท่านได้มีการประเมินการปฏิบัติงานของท่าน และสมาชิกในชุมชนในการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบการวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม	4.05	.563	มาก	1
4	ท่านได้ร่วมประเมินผลในประโยชน์จากการใช้วิธีการ หรือแนวทางใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาชุมชนของท่าน ว่ามีความเหมาะสม หรือไม่	3.99	.587	มาก	4
5	ท่านได้ร่วมพิจารณา และ ติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	3.98	.594	มาก	5
	เฉลี่ยรวม	4.06	.435	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .435) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการ

มีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของท่าน และ สมาชิกในชุมชนในการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบการวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .563 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้ดำเนินการไว้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .580 และน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมพิจารณา และ ติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .594

ตารางที่ 4.10 ผลสรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	□	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.01	.372	มาก	4
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.07	.386	มาก	2
3	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.08	.369	มาก	1
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.06	.435	มาก	3
	เฉลี่ยรวม	4.06	.391	มาก	

เมื่อสรุปผลการวิเคราะห์ภาพรวมของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก (□ = 4.06) โดยเมื่อวิเคราะห์รายด้านของการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราด้านการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (□ = 4.08) รองลง คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกันในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (□ = 4.07) ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราด้านการประเมินผลร่วมกัน (□ = 4.06) และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราด้านการวางแผน (□ = 4.01)

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา		S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้	4.05	.500	มาก	4
2	จากการที่ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.10	.541	มาก	1
3	สภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ในหรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย	4.03	.517	มาก	5
4	ท่านและหน่วยงานภาครัฐได้มีความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็งยิ่งขึ้น	4.07	.561	มาก	3
5	ชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	4.08	.512	มาก	2
	เฉลี่ยรวม	4.07	.526	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .526) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการที่

ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .541 รองลงมาคือด้านชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .512 และน้อยที่สุดคือด้านสภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ใน หรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .517

4.4 ผลการเปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การวางแผนร่วมกัน (2) การดำเนินงานร่วมกัน (3) การรับผลประโยชน์ และ (4) การประเมินผล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ดังปรากฏผลการศึกษาต่อไปนี้

สรุปผลการเปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ

ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยด้านเพศที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยเพศชายมีแนวโน้มในการมีส่วนร่วมที่สูงกว่าเพศหญิงในทุกมิติ รายละเอียดดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ

ระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชน	ชาย		หญิง		t	P
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1) ผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้	3.98	.480	4.13	.516	-1.589	.115
2) จากการที่ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.12	.569	4.07	.508	.473	.637
3) สภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ในหรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย	4.08	.506	3.98	.532	.993	.323
4) ท่านและหน่วยงานภาครัฐได้มีความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็งยิ่งขึ้น	4.09	.420	4.04	.699	.522	.603
5) ชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	4.11	.500	4.06	.529	.536	.593

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ

ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกผลการศึกษาออกตามช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	อายุ (ปี)				F (sig.)
		<30 ปี	31 - 40	41 - 50	> 50	
		□ S.D.	□ S.D.	□ S.D.	□ S.D.	
1	ผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้	4.12 .478	4.04 .513	4.08 .493	3.71 .488	1.314 .273
2	จากการที่ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.12 .537	4.15 .529	4.08 .493	3.71 .756	1.366 .257
3	สภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ในหรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย	4.12 .640	4.02 .455	4.08 .400	3.57 .535	2.317 .079
4	ท่านและหน่วยงานภาครัฐได้มีความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็งยิ่งขึ้น	4.18 .576	4.00 .583	4.08 .400	4.00 .816	.721 .542
5	ชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	4.18 .521	4.06 .492	4.12 .526	3.71 .488	1.715 .168
	เฉลี่ยรวม	4.14 .360	4.05 .377	4.09 .283	3.74 .538	2.363 .075

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	อาชีพ						F (sig.)
		ราชการ วิสาหกิจ □ S.D.	พนักงานเอกชน □ S.D.	ค้าขาย ธุรกิจ □ S.D.	รับจ้างทั่วไป □ S.D.	เกษตรกร □ S.D.	อื่นๆ □ S.D.	
1	ผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้	4.11 .567	4.09 .426	4.00 .649	3.92 .408	4.10 .489	4.17 .408	.579 .716
2	จากการที่ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.32 .582	4.05 .486	4.15 .671	4.04 .550	4.03 .499	4.00 .567	.861 .510
3	สภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพ ความเป็นอยู่ใน หรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดี	3.89 .658	4.05 .486	4.20 .616	3.92 .408	4.03 .325	4.33 .816	1.357 .246

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ (ต่อ)

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	อาชีพ						F (sig.)
		ราชการวิสาหกิจ	พนักงานเอกชน	ค้าขายธุรกิจ	รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร	อื่นๆ	
		□	□	□	□	□	□	
		S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	
4	ขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย ท่านและหน่วยงานภาครัฐได้มีความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งยิ่งขึ้น	4.16 .602	4.18 .664	4.20 .523	3.79 .415	4.00 .535	4.33 .516	2.112 .069
5	ชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	4.16 .602	4.05 .653	4.25 .550	4.04 .464	4.03 .325	3.83 .408	.896 .486
.	เฉลี่ยรวม	4.13 .433	4.08 .389	4.16 .488	3.94 .315	4.04 .280	4.13 .207	.965 .442

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	การศึกษา			F (sig.)
		<ปริญญาตรี □ S.D.	ปริญญาตรี □ S.D.	>ปริญญาตรี □ S.D.	
1	ผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้	4.14 .536	4.00 .450	4.08 .641	.905 .407
2	จากการที่ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.16 .553	4.04 .494	4.23 .725	1.016 .365
3	สภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ในหรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย	4.16 .501	3.99 .496	3.92 .641	1.760 .177
4	ท่านและหน่วยงานภาครัฐได้มีความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็งยิ่งขึ้น	4.16 .602	4.00 .538	4.15 .555	1.191 .308

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา (ต่อ)

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	การศึกษา			F (sig.)
		<ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	>ปริญญาตรี	
		□ S.D.	□ S.D.	□ S.D.	
5	ชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	4.05 .405	4.13 .536	3.92 .641	.971 .382
	เฉลี่ยรวม	4.14 .383	4.03 .322	4.06 .556	.943 .392

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ย

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	รายได้เฉลี่ย (บาท)				F (sig.)
		<20,000	20,001 - 30,000	30,001 – 40,000	> 40,001	
		□ S.D.	□ S.D.	□ S.D.	□ S.D.	
1	ผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้	4.14 .525	4.08 .474	4.05 .468	3.80 .561	1.634 .185

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ย (ต่อ)

ที่	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	รายได้เฉลี่ย (บาท)				F (sig.)
		<20,000	20,001 - 30,000	30,001 – 40,000	> 40,001	
		□ S.D.	□ S.D.	□ S.D.	□ S.D.	
2	จากการที่ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.14 .591	4.10 .496	4.16 .501	3.87 .640	1.157 .329
3	สภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ใน หรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย	4.04 .637	4.13 .463	4.00 .408	3.87 .640	.988 .401
4	ท่านและหน่วยงานภาครัฐได้มีความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็งยิ่งขึ้น	4.21 .568	4.03 .577	4.07 .499	4.01 .665	.848 .470
5	ชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	4.01 .525	4.07 .747	4.12 .481	3.99 .644	1.157 .329
	เฉลี่ยรวม	4.14 .381	4.08 .356	4.08 .292	3.88 .523	1.635 .185

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4.3.5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

ตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการวางแผน	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
1) การร่วมวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน	.687*
2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของท่านด้วยการพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งพาของประชาชนในชุมชน	.515*
3) การมีส่วนร่วมวางแผนการประสานงาน และการบริหารจัดการระหว่างสมาชิกในชุมชนกับภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง	.558*
4) การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาชุมชนด้วยการเสนอแนวทางใหม่ๆ ให้กับชุมชนได้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	.464*.
5) การมีส่วนร่วมวางแผนในภาพรวมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง	536*
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการวางแผนในภาพรวม	**.734***

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม พบว่า มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .734) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับปานกลาง โดยความสัมพันธ์ด้านการร่วมวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนมีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุด (r = .687) และรองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนการประสานงาน และการบริหารจัดการระหว่างสมาชิกในชุมชนกับภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง (r = .558) และ ระดับความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาชุมชนด้วยการเสนอแนวทางใหม่ๆให้กับชุมชนได้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน (r = .464)

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้กับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง	.568*
2) การมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเช่น การรักษาสภาพแวดล้อม การตรวจตรา สอดส่องดูแลความปลอดภัยของชุมชน	.612*
3) การมีส่วนร่วมดำเนินงานงานตามแผนการประสานงานหรือการดำเนินงานกับเครือข่ายต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในชุมชนและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง	.458*
4) การมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชนด้วยวิธีการ หรือแนวทางใหม่ๆ มีการประยุกต์ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน	.557*
5) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	.495*
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการดำเนินงานในภาพรวม	.716*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม พบว่า มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .716) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับปานกลางถึงมาก โดยความสัมพันธ์ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่าน เช่น การรักษาสภาพแวดล้อม การช่วยตรวจตรา สอดส่องดูแลความปลอดภัยของชุมชนมีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน (r = .612) และรองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้กับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง (r = .568) และ ระดับความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมดำเนินงานงานตามแผนการประสานงานหรือการดำเนินงานกับเครือข่ายต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในชุมชนและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง (r = .458)

ตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์กับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการรับประโยชน์	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
1) จากการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชน ทำให้ท่านได้รับประโยชน์จากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้นอย่างคุ้มค่า เช่น การเข้าฝึกอบรมทางการเกษตร ทำให้ท่านมีความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	.613*
2) การมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่าน ทำให้สภาพแวดล้อมในชุมชนของท่านสวยงาม มีความปลอดภัย ไม่มีมลพิษฯลฯ	.534*
3) การมีเครือข่ายทั้งกับสมาชิกในชุมชนและ ภายนอกชุมชนเพิ่มขึ้น ทำให้ท่านสามารถดำเนินงานหรือขอความร่วมมือในการดำเนินงานต่างๆ ได้ง่ายขึ้น	.693*
4) การได้รับประโยชน์จากคุณค่าที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ เช่น การใช้สื่อออนไลน์เพื่อเพ่มการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในชุมชนได้มากขึ้น	.515*

ตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์กับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการรับประโยชน์	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
5) จากการร่วมวางแผนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ได้จัดขึ้นในชุมชน ทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง และ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	.565*
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการรับประโยชน์ในภาพรวม	.816*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์กับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม พบว่า มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงที่สุด (r = .816) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับปานกลางถึงมาก โดยความสัมพันธ์ด้านการมีเครือข่ายทั้งกับสมาชิกในชุมชนและ ภายนอกชุมชนเพิ่มขึ้น ทำให้ท่านสามารถดำเนินงานหรือขอความร่วมมือในการดำเนินงานต่างๆ ได้ง่ายขึ้น มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน (r = .613) และรองลงมาคือด้านการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชน ทำให้ท่านได้รับประโยชน์จากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้นอย่างคุ้มค่า เช่น การเข้าฝึกอบรมทางการเกษตร ทำให้ท่านมีความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง (r = .613) และ ระดับความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ ด้านการได้รับประโยชน์จากคุณค่าที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ เช่น การใช้สื่อออนไลน์เพื่อเพ่มการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในชุมชนได้มากขึ้น (r = .515)

ตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการประเมินผล	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
1) การมีส่วนร่วมติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้ดำเนินการไว้อย่างต่อเนื่อง	.424*
2) การมีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง เช่น การช่วยรักษาความสะอาดของชุมชน และสอดคล้องการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	.527*
3) การมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของท่าน และ สมาชิกในชุมชนในการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบการวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม	.506*
4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในประโยชน์จากการใช้วิธีการ หรือแนวทางใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาชุมชนของท่าน ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่	.426*
5) การมีส่วนร่วมในการพิจารณา และ ติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ	.416*
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการประเมินผลในภาพรวม	.685*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม พบว่า มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .685) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับปานกลาง โดยความสัมพันธ์ด้านการมีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง เช่น การช่วยรักษาความสะอาดของชุมชน และสอดคล้องการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน (

r = .527) และรองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของท่าน และ สมาชิกในชุมชนในการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบการวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม (r = .506) และ ระดับความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการพิจารณา และ ติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ (r = .416)

ตารางที่ 4.21 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการประเมินผล	ผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
1) การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	.734*
2) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	.716*
3) การมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์	.816*
4) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล	.685*
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ในภาพรวม	.825*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม พบว่า มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก (r = .825) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับสูงถึงสูงมาก โดยความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน (r = .815) และรองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (r = .734) และ ระดับความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (r = .685)

4.5 สรุปผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากข้อคำถามข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มีข้อเสนอแนะสำคัญดังต่อไปนี้

1) องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรจัดกิจกรรม หรือสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลายหลาย ให้สอดคล้องกับบริบทของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล และสามารถสื่อสาร ให้ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ดังส่วนหนึ่งของผู้ให้ข้อเสนอแนะระบุว่า

> "...อบต. ควรจัดให้มีกิจกรรมประชุมทั้งในสถานที่ หรือที่ อบต. หรือ นอก อบต. อยู่เรื่อยๆ เพื่อให้เราได้สื่อสาร ได้รู้ข้อมูลต่างๆ ได้ทั่วถึง พอชาวบ้านรู้ หากมีชาวบ้านอยากเสนอประเด็นอะไรในเรื่องใดใด จะได้มาสื่อสารหรือเสนอความเห็นได้ตลอด.."

> "... ปกติชาวบ้าน ประชาชน ก็จะมีลูกหลานทำงานอยู่อย่างใกล้ชิดกับ อบต. เราก็จะมีข้อมูล ผ่านลูกหลาน ได้สื่อสาร ได้กระจายข่าว แต่ถ้าบ้านไหนไม่มีลูกหลานอยู่ใกล้ๆ หรือทำงานอยู่ใกล้ๆ อบต. ก็อาจจะไม่รู้ข้อมูล ทำให้ไม่ได้สื่อสารให้ ทาง อบต. รู้ถึงปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น ...."

2) องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแบบแนวทางการแก้ไข กำหนดปัญหา และเลือกวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกฝ่าย โดยในประเด็นดังกล่าวไม่ควรจำกัดเฉพาะผู้ที่มีบทบาทในการเป็นผู้นำท้องถิ่นหรือแกนนำเท่านั้น ดังปรากฏในข้อเสนอแนะต่อไปนี้

> "....ส่วนใหญ่ที่ชาวบ้าน ประชาชนที่พบ คือ เวลาว่างหรือ แนวทางการแก้การปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ข้อเสนอของเราของประชาชนอาจยังไม่หนักแน่นเพียงพอ เพราะเรายังไม่เข้าใจปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในส่วนของการทำงานของ อบต. แต่อาหกเป็นส่วนของพวกเรา ประชาชน ชาวบ้าน เราก็จะรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ต้องทำอย่างไร ซึ่ง

วิธีการแก้ไข ปัญหา ปรับปรุงก็จะไม่เหมือนกัน หากเราไปช่วยวิเคราะห์ปัญหา อาจทำให้ไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ถูกต้อง หรือ ไม่สามารถเลือกแนวทางที่เหมาะสมได้ ทำให้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง..."

"...การมีส่วนร่วมของประชาชน ของชาวบ้าน บางทียังเป็นแบบเบาๆ อยู่ แต่หากมีส่วนร่วมเวลาดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น จะเข้ามาร่วมกันมาก เช่น งานกฐิน งานประชาคม แต่ก็ยังมีข้อจำกัดสำคัญ เรื่องวันเวลาว่างของประชาชน ของชาวบ้านที่เป็นปัญหาสำคัญในการมีส่วนร่วมของเรา...."

3) องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการกำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินการ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน ให้ชาวบ้านได้เข้าตรวจสอบ จากเอกสารที่ติดประกาศไว้ ทำให้ประชาชนสามารถรับรู้ และตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงาน ดังข้อมูลจากข้อเสนอแนะที่ปรากฏต่อไปนี้

"...ประชาชน หรือ ชาวบ้าน ก็มีความไว้วางใจในการดำเนินงานของ อบต. โดยหากเราอยากรู้เพิ่มมากขึ้น เราก็ไปพูดคุย ปรึกษาและขอรับเอกสารเพื่อดูกันได้..."

"...การประเมินผล การติดตามผล บางทีก็อาจทำให้เข้าใจผิดได้ว่าเราไปจับผิดเค้า แต่ความจริง คือการช่วยกันตรวจสอบเพื่ออุดช่องว่าง อุดรอยโหว่ แต่ที่ผ่านมา ประชาชนก็มีการช่วยกันประเมินกันอยู่นะ....มีคนให้ความสำคัญอยู่..."

จากข้อเสนอแนะที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอดังปรากฏข้างต้นนี้ กล่าวได้ว่า เป็นการสะท้อนถึงความท้าทายในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตนให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การดำเนินงานร่วมกัน การรับประโยชน์จากผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกันของชุมชน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งหากจะนำไปสู่การพัฒนาระบบการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นการศึกษาวิจัย เพื่อใช้ประกอบการกำหนดข้อคำถามหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอผลสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยได้นำเสนอผลสรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.4 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สรุปผลข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน 66 คน (ร้อยละ 55.0) มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีจำนวน 54 คน (ร้อยละ 45.0) รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 34 คน (ร้อยละ 45.0) และ น้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 5.8) มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 29 คน (ร้อยละ 24.2)

รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 27 คน (ร้อยละ 20.0) และกลุ่มอาชีพอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.0) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 70 คน (ร้อยละ 58.3) รองลงมาคือ ระดับน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ส่วนปัจจัยด้านรายได้พบว่าส่วนใหญ่มีช่วงรายได้เฉลี่ย ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 40 คน (ร้อยละ 33.3) รองลงมาคือรายได้เฉลี่ย ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท มีจำนวน 37 คน (ร้อยละ 30.8) และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,001 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 15 คน (ร้อยละ 12.5)

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .372) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้าน การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .397) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของท่าน ด้วยการพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งพาของประชาชนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .439) และน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมวางแผนในภาพรวมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง (ค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .698)

ระดับการมีส่วนร่วม ด้านการดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .386) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .591) รองลงมาคือการมีส่วนร่วมด้านร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของท่าน เช่น การรักษาสภาพแวดล้อม การช่วยตรวจตรา สอดส่องดูแลความปลอดภัยของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .441) และน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมด้าน

การร่วมดำเนินงานงานตามแผนการประสานงานหรือการดำเนินงานกับเครือข่ายต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในชุมชนและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .585)

ระดับการมีส่วนร่วม ด้านการรับประโยชน์

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .369) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ได้จัดขึ้นในชุมชน ทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง และ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .533) รองลงมาคือด้านการมีเครือข่ายทั้งกับสมาชิกในชุมชนและ ภายนอกชุมชนเพิ่มขึ้น ทำให้ท่านสามารถดำเนินงานหรือขอความร่วมมือในการดำเนินงานต่างๆ ได้ง่ายขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .505) และน้อยที่สุดคือด้านความเห็นว่าจากการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาชุมชน ทำให้ท่านได้รับประโยชน์จากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้นอย่างคุ้มค่า เช่น การเข้าฝึกอบรมทางการเกษตร ทำให้ท่านมีความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .458)

ระดับการมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .435) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของท่าน และ สมาชิกในชุมชนในการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบการวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .563) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้ดำเนินการไว้อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .580) และน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมพิจารณา และ ติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .594)

สรุประดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .526) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้าน การที่ท่านได้ร่วมงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทำให้ชุมชนท่านมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .541 รองลงมาคือด้านชุมชนของท่านมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .512 และน้อยที่สุดคือด้านสภาพแวดล้อม รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ใน หรือคุณภาพชีวิตในชุมชนท่านดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น มีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .517

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และ รายได้ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.1.4 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการทดสอบพบว่าการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม พบว่า มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก (r = .825) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับสูงถึงสูงมาก โดยความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน (r = .815) และรองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (r = .734) และ ระดับความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (r = .685) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.1.5 สรุปผลข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรจัดให้มีช่องทางสำหรับประชาชนในการให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อร่วมกันพิจารณาหรือหาแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ให้สอดคล้องกับบริบท หรือสภาพปัญหาในเขตพื้นที่ดังกล่าว จากประชาชน เพื่อประชาชน แล โดยประชาชนในพื้นที่ให้ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

2) องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแบบแนวทางการแก้ไข กำหนดปัญหา และเลือกวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกฝ่าย ทั้งจากทุกภาคส่วน ทั้งเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง หรือจากประชาชน หรือ จากภาคเอกชนทั้งภายในพื้นที่และนอกพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจรรมการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชน

3) องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการกำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินการ ซึ่งอาจกำหนดให้มีกรรมการเฉพาะกิจในการดูแลกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชนในทุกมิติ ทั้งด้านสภาพแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่องและสร้างการมีส่วนรวมกับประชาชนในทุกกระบวนการการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06) โดยเมื่อวิเคราะห์รายด้านของการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราด้านการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.08) รองลง คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกันในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07)

ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ด้านการประเมินผลร่วมกัน (= 4.06) และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตราด้านการวางแผน (= 4.01) โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลจากประเด็นการมีส่วนรวมด้านการรับประโยชน์ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ อันเนื่องจากการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชน คนทั่วไป สามารถรับรู้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้ง่ายกว่า และได้รวดเร็วกว่าการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงาน และขั้นตอนการประเมินผล การรับประโยชน์ทีเกิดขึ้นเลยจากการดำเนินโครงการใดใดในการพัฒนาชุมชน เป็นผลที่ประชาชนจะรับรู้ และ จับต้องได้ง่ายกว่า เช่น การพัฒนาชุมชนด้านสภาพแวดล้อมที่ประชาชนได้ร่วมกันพัฒนาพื้นที่ ร่วมกันรณรงค์กำจัดขยะมูลฝอย ร่วมกันรณรงค์ปรับปรุงทัศนียภาพภูมิทัศน์ ด้วยการปลูกต้นไม้ รักษาความสะอาด จึงทำให้ประชาชนทุกคนในชุมชน ถึงแม้จะเป็นผู้ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานพัฒนาชุมชนหรือไม่ก็ตาม ต่างก็ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงทัศนียภาพหรือภูมิทัศน์นั้นได้ในทันที ใน ขณะที่การมีส่วนร่วมในขั้นตอนอื่น ๆ ต้องใช้ระยะเวลาในการวางแผน ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบมากกว่า จึงมีผู้เข้าร่วมน้อยกว่าและไม่สามารถเห็นผลลัพธ์ หรือจับต้องผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้ในทันทีอย่างรวดเร็ว จึงเป็นปัจจัยหลักจากผลการศึกษาครั้งที่ที่ทำให้การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ดังปรากฏในแนวคิดของ Fornaroff (1980) ที่ได้เสนอไว้ว่า กระบวนการขั้นตอนในการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผนร่วมกัน เป็นขั้นที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจเชิงเทคนิค และการมีส่วนร่วมเชิงนโยบาย ซึ่งประชาชนทั่วไปอาจไม่ถนัดหรือไม่สนใจมากนัก 2) ขั้นการดำเนินงานร่วมกัน เป็นขั้นที่ต้องใช้แรงกาย เวลา และความรับผิดชอบต่อกิจกรรม ทำให้มีข้อจำกัดในการเข้าร่วม 3) ขั้นการประเมินผลจากการใช้บริการหรือจากการดำเนินโครงการเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ทักษะการวิเคราะห์และการวิจารณ์ ซึ่งประชาชนบางส่วนอาจรู้สึกว่าไม่ใช่หน้าที่ของตน และ 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน จึงเป็นขั้นตอนที่เป็นขั้นตอนที่ประชาชนได้รับผลลัพธ์โดยตรง เช่น ถนนใหม่ น้ำสะอาด หรือกิจกรรมสาธารณะ จึงมีแรงจูงใจสูงและเข้าถึงง่ายที่สุด นอกจากนี้ Fornaroff (1980) ยังได้เพิ่มเติมอีกว่า ถึงแม้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับตั้งแต่การมีส่วนร่วมเชิงสัญลักษณ์ไปจนถึงการมีส่วนร่วมเชิงอำนาจจริง แต่การรับประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับ Passive Participation หรือ Participation by Benefit คือ ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะได้รับผลลัพธ์โดยตรง เช่น ถนนใหม่ น้ำสะอาด หรือโครงการสาธารณะ ที่จับต้องได้ง่าย เข้าถึงได้ง่ายกว่า การรวางแผน การดำเนินงาน หรือการประเมินผลที่ต้องใช้ความรู้ ความรับผิดชอบ และอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่า เช่น Interactive Participation หรือ Self-mobilization แต่ประชาชนทั่วไปมักไม่เข้าถึงได้ง่าย ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผล

การศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจึงสูงในขั้นตอนการรับประโยชน์ เพราะเป็นระดับที่ประชาชนเข้าถึงง่ายที่สุดตามกรอบ Fornaroff (1980) นั่นเอง

สอดคล้องกับผลการศึกษานี้ ที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน อยู่ในระดับที่น้อยที่สุดกว่าด้านอื่นๆ อันเนื่องจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และระยะเวลาในการวางแผนงาน จึงทำให้ไม่สามารถจับต้องเห็นผลลัพธ์ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งประชาชนในชุมชน อาจยังไม่ได้รับโอกาสในการเสนอความคิดเห็น หรือกำหนดทิศทางการดำเนินนโยบายเพื่อร่วมพัฒนาชุมชนตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก จึงอาจทำให้โครงการที่จัดทำไม่ตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะของชุมชนได้อย่างแท้จริง

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

จากผลการศึกษาดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่าประชาชนที่มีความแตกต่างส่วนบุคคลในมิติต่างๆ ต่างมีความต้องการความเป็นอยู่ที่ดีในชุมชน ต้องการอยู่ภายในสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเพศใด หรือมีระดับช่วงอายุเท่าใด หรืออื่นๆ ก็ตาม สอดคล้องกับแนวคิดของการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในทุกเพศ ทุกวัย ในทุกมิติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตรงตามความต้องการ ซึ่งแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นความเสมอภาค (Equity) ของประชาชนในทุกมิติ โดยเฉพาะในการบริการสาธารณะที่ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ประชาชนไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในมิติใดก็ตาม ต่างต้องการการเข้าถึงกิจกรรมในขั้นตอนหรือกระบวนการต่างๆ อันทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนขึ้น จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เอง อีกทั้ง การมีส่วนร่วมเพื่อผลประโยชน์ร่วม (Collective Participation) เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะโครงการพัฒนาชุมชนส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นใครก็ต้องการสิ่งแวดล้อมที่ดีและบริการพื้นฐานที่เพียงพอและ การสร้างแรงจูงใจร่วมกัน (Shared Motivation) ถึงแม้จะต่างกันด้านอาชีพหรือการศึกษา แต่แรงจูงใจหลักคือการเห็นชุมชนดีขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายร่วมกันที่ทำให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สรัญญา ซื่อสัตย์ (2564) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและความพึงพอใจในการทำงานจากบ้าน ตามนโยบายองค์การ โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นต่องาน ต่อชีวิตส่วนตัว และความอยู่ดีมีสุขไม่แตกต่างกัน ที่ได้กล่าวถึงแรงจูงใจ

ในการเข้ามามีส่วนร่วมของการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนของตนจากการได้รับปัจจัยจูงใจเพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาของ พิศุทธิ์ ตงเจริญ (2565) ที่ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา และ การศึกษาของ อติวัส ศิริพันธ์ (2563) ที่ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหก จังหวัดปทุมธานี ที่ผลการศึกษามีจุดเน้นที่สอดคล้องกันคือการสร้างแรงจูงใจหากบุคคลได้รับปัจจัยจูงใจที่สอดคล้องกับความต้องการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมแล้ว จะเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยแรงจูงใจในที่นี้ อาจไม่ใช่ในรูปของตัวเงิน แต่เป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้ รับรู้ได้ เช่น ปัจจัยจูงใจที่เป็นความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในชุมชน มีระบบคุณภาพการศึกษาที่ดี การได้รับการดูแลด้านสาธารณสุข หรือด้านสุขภาพที่ดี การได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม สอดคล้องกับความเป็นอยู่ รวมถึง สิ่งจูงใจที่เป็นบริการขั้นพื้นที่ฐานที่ประชาชนจะต้องได้รับจากการให้บริการสาธารณะจากหน่วยงานภาครัฐ รวมถึง สิ่งจูงใจทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี การได้สังคมพบปะกันและกัน เกิดความรักสามัคคีในชุมชน จนกระทั่งการนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และยังเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชนอีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ รัถยานภิศ รัชตะวรรณ และ คณะ (2561) ที่เสนอไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่สนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินการใด ๆ ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์นั้นได้นำไปสู่การสร้างความเข้าใจร่วมกันทั้งทางด้านจิตใจ และอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ความเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้มีการกระทำหรือการเข้ามามีส่วนร่วมกันจนบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน (Keith, 1972) การมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลตามความต้องการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคมของกลุ่ม คน การจัดกิจกรรมให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี และทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม พบว่า มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .825$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์

กันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับสูงถึงสูงมาก โดยความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน (r = .815) และรองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (r = .734) และ ระดับความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (r = .685) กล่าวได้ว่า ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาข้างต้นที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมากกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น เนื่องจาก ผลลัพธ์จากการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ที่เกิดจากผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรานั้น เป็นผลลัพธ์ที่จับต้องได้ง่ายที่สุด และ รับรู้ได้อย่างรวดเร็วที่สุดในผลการดำเนินงานที่ปรากฏจากการร่วมพัฒนาชุมชน ดังนั้น หากต้องการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น ผู้นำชุมชน หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน จึงควรนำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนในรูปแบบต่างๆ อาทิ การมีความปลอดภัย การมีระบบสาธารณสุขที่ดี ด้วยการเสริมสร้างประสิทธิภาพการติดต่อสื่อสาร (Communication) ผ่านช่องทาง (Channel) ต่าง ๆ ที่หลากหลาย และ เป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ในชุมชนได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน อาทิ ช่องทางไลน์ (Line) ของชุมชน หรือหมู่บ้าน เวปไซต์ของชุมชนหรือองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา ที่มีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชนควรมีการเตรียมความพร้อมและเตรียมการเพื่อพัฒนาชุมชนให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลง ในทุกมิติ ทั้งมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมสู่ชุมชนเข้มแข็ม ควรมุ่งเน้นสร้างการมีส่วนร่วมด้วยการพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจฐานรากสร้างคุณค่าในชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนควรมีการบริหารจัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอย่างยั่งยืนต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้มีแนวทางเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังต่อไปนี้

1) ยกระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน (Planning/Decision-Making) ด้วยการสร้างสิ่งจูงใจให้กับประชาชนในชุมชน ที่สอดคล้องกับความต้องการอย่างเป็นรูปธรรม

2) ควรมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการชุมชน” หรือ ผู้แทนที่เป็นตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ ให้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนชุมชน ทำหน้าที่เสนอความคิดเห็น ตัดสินใจ หรือดำเนินการใดใด เพื่อให้เกิดการพัฒนาในชุมชนอย่งต่อเนื่อง และ เป็นรูปธรรม

3) สร้างช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงง่าย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรใช้ช่องทางสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย (เช่น กลุ่ม Line, เวปไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ) ในการรับฟังความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1) ควรดำเนินการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มแกนนำชุมชนและเจ้าหน้าที่ อบต. หรือการจัดทำ Focus Group เพื่อศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุในมิติที่กว้างขวาง และ ให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนในกิจกรรมต่างๆ อย่างแท้จริง

2) ควรดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบ (Comparative Study) ระดับและรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาถอดบทเรียน (Best Practice) ในการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนในทุกมิติอย่างยั่งยืนต่อไป

5.4 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงสารสนเทศสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชนในชุมชนได้ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนที่สำคัญคือ ต้องมีการสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two Way Communication) ผ่านช่องทาง (Channel) ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม อันเป็นแนวทางที่ช่วยสร้างการรับรู้ข้อมูลต่างๆ ร่วมกัน และเข้าถึงข้อมูลในชุมชนได้อย่างเท่าเทียม เป็นฐานสำคัญเพื่อสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

คะนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540: ปัญหาอุปสรรคและทางออก. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพลส.

เจมส์ แอล เครย์ตัน. (2551). วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ, แปล. คู่มือการมีส่วนร่วม ของประชาชนการตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภัณฑ์ออฟเซ็ท.

ชุติมันต์ สะสอง และคณะ. (2563). การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์.

เชาวลิต อยู่เกิด วิจิตรา ศรีสอน และ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน: กรณีศึกษารูปแบบการจัดการขยะชุมชนตลาดสดแฮปปี้แลนด์ใหม่ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4*(2), 712-726.

โชคนรินทร์ บัวบาน และ จรัณ หนักแน่น. (2564). การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย : แนวคิด หลักการและรูปแบบการส่งเสริม. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 2 (2), (กรกฎาคม-ธันวาคม), 33-44.

ฐิติรัตน์ มีเพิ่มพูนศรี และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 5(1).

ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง สมชาย รัตนภูมิภิญโญ วิชิต บุญสนอง อนุวัต กระสังข์ และณัฐวรรณ สาสิงห์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก. วารสารมณีเชษฐาราม, 6(2), 113 - 128.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน: จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพมหานคร: เอ.พี.กราฟฟิก ดีไซน์และการพิมพ์.

ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0. สืบค้นจาก https://www.bpi.ac.th/upload/media/2022/05/4256628c4b407cac3.pdf

บรรณานุกรม (ต่อ)

นงนุช คำแหล้ และ ชาญยุทธ หาญชนะ. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารเสฏฐวิทย์ปริทัศน์, 4(2), 132 – 143.

นฤมล บุญเนื่อง. (2562). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาคร (Unpublished Master's Independent study). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชน ใน กระบวนการนโยบายสาธารณะ(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บริษัท เอ.พี.กราฟฟิกดีไซน์และ การพิมพ์จำกัด.

ปัณณทัต บนขุนทด และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น.6(2),190-211.

ปัทมา สูบกำปัง. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา : สภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

พรเทพ นามกร. (2562). องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดจันทบุรี (Unpublished doctoral Dissertation). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี. สืบค้นจาก https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/54810224.pdf

พระณัฐกฤต จะติ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส (Published Master's thesis). มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก https://e-research.siam.edu/wp-content/uploads/2023/04/M.Pol-2023-Thesis-Public-Participation-in-the-Development-of-Community-at-Wat-Wisetkan.pdf

พระธวัชชัย สนฺติธมฺโม. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้วจังหวัดสระแก้ว (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

มงคลเลิศ ด่านธานินทร์. (2551). หลักคิดชาตินิยมและมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาสังคมทันสมัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิถีทรรศน์.

มงคลเลิศ ด่านธานินทร์. (2551). หลักคิดชาตินิยมและมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาสังคมทันสมัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิถีทรรศน์.

ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 135 ตอนที่ 28 ก ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ราชกิจจานุเบกษา. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 139 ตอนพิเศษ 258 ง ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565.

รุ่งทิพย์ นวลศรี. (2567). ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการขยะต้นทางของชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 7(1).

วรรณพร ผลผลา. (2567). การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านปลายแหลม อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 10(3).

วัชรา ไชยสาร. (2545). การมีส่วนร่วมในทางการเมืองกับการเมืองภาคประชาชน. รัฐสภาสาร. 53 (5), 44-100.

วินิจ ผาเจริญ. (2562). การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการพื้นที่ป่าบ้านห้วยฮี้ ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. 4 (2), 137-150.

วิพลรัตน์ คงยงค์ และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 14 วันที่ 19 พฤษภาคม 2566 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วิลัยจิตร เสนาราช. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศรัณย์ ฐิตารีย์ และคณะ. (2559). การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม, 15(2).

สถาบันพระปกเกล้า. (2544). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

สรัญญา ซื่อสัตย์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและความพึงพอใจในการทำงานจากบ้าน ของพนักงานในบริษัทไทย ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/3908/1/TP%20MS.002%202564.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2560). การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี.

สุชาติ พริกเล็ก ไพรัตน์ ฉิมหาด และ เดโช แขน้ำแก้ว. (2565). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 9(4), 436 – 452.

สุธาสินี ปั้นทอง และ อรนันท์ กลันทปุระ. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตะโก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9*(6), 32- 44.

เสาวนีย์ เดือนเด่น และคนคณะ. (2558). การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

องค์การบริหารส่วนตำบลควนสตอ. (2566). แผนพัฒนาท้องถิ่น 2566 - 2570 แก้ไขฉบับที่ 1 (ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13). สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2568 จาก https://www.khuansator.go.th/datacenter/detail.php?news_id=1930

อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (มปป.). ยุทธศาสตร์ชาติ. สืบค้นจาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4

Brager, G. & Specht, H. (1973). Community Organizing. New York: Free Press.

Clayton, J.L. (2008). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม.แปลโดย ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภัณฑ์ ออฟเซ็ท.

Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press.

Fornaroff, A. (1980). Community involvment in Health System for Primary Health Care. Geneva: World Health Organization.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Leknoi, U., Painmanakul, P., Chawaloesphonsiya, N., Wimolsakcharoen, W., Samritthinanta, C., and Yiengthaisong, A. (2024). Building sustainable community: Insight from successful waste management initiative. Resources, Conservation & Recycling Advances, 24, 200238. https://doi.org/10.1016/j.rcradv.2024.200238

Leknoi, U., Yiengthaisong, A. and Likitlersuang, S. (2024). Social factors influencing waste separation behaviour among the multi-class residents in a megacity: A Survey analysis from a community in Bangkok, Thailand. Sustainable Futures, 7, 100202. https://doi.org/10.1016/j.sftr.2024.100202

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	กิตติ ศรีลาธรรม
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤษภาคม 2541
สถานที่เกิด	จังหวัดอ่างทอง อำเภอเมืองอ่างทอง ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต, 2565 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2568
ที่อยู่ปัจจุบัน	99/30 หมู่ที่ 6 ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
สถานที่ทำงาน	100 หมู่ที่ 2 ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ